

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI ÉS GAZDASÁGI KÉPES HETILAP A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre 2 frt.
Félévre 1 „

Felolós szerkesztő:
ZSITVAY NÁNDOR.

Egyes szám ára 6 krajczár.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST (Köztelek).

Vásárhelyi Pál

az Alduna-szabályozás első tervezője.

Gróf Széchenyi István lánglelkében született meg az Alduna szabályozásának gondolata 1830-ban, s megannyi vajudás, emberekkel és természettel folytatott küzdelem után, éppen állami életünk ezredéves évfordulóján a mérészgondolat megvalósult. A Vaskapu-csatorna a napokban megnyílt s átadatott a világforgalomnak. A világra szóló munka végrehajtásának dicsősége egy magyar mérnök: Wallandt Ernő nevéhez fűződik, de a ma sikere nem homályosíthatja el a Vásárhelyi Pál nevének fényét sem, aki legelsőben foglalkozott az Alduna szabályozásának tervével s a ki, mint gróf Széchenyi munkatársa, csudálatos tudással és kitarással tette meg az első és legnehezebb lépést az eszme keresztülviteléhez.

Vásárhelyi Pál egy szepes-olaszi néptanító fia volt; született 1795-ben. Mérnöki oklevelet nyerve, hosszabb ideig a Duna szabályozásánál működött, ahonnan Széchenyi 1832-ben maga

mellé vette s megbizta az Alduna szabályozását célzó tervek elkészítésével. 1846-ig munkálkodott együtt a legnagyobb magyar és a legnagyobb magyar

mérnök, kinek terveit és részben keresztül is hajtott munkálatait az egész Európa bámuló elismeréssel figyelte. Sajnos, tevékeny élete korán, már 1846-ban véget ért. 50 esztendő mult el halála után, mignem az általa megkezdett munka sikerrel befejeztetett.

Az emberi tudás és kitartó szorgalom legyőzött minden nehézséget, megtörte a Vaskapu sziklafalait s immár megtestesültek a mi Vásárhelyink álmai, hogy az Alduna, a keleti és nyugati államok összekötő kapcsa, a hajózásra teljesen alkalmassá tétessék.

Most, mikor

büszkeséggel tölt el bennünket a siker, illő, hogy kegyelettel adózzunk a Vásárhelyi Pál emlékeztének is, a kit méltán e nagy mű megalapítójának tekinthetünk.

Vásárhelyi Pál.

Gazdák szövetsége.

Nagy napja volt a magyar gazdáknak szeptember hó 24-én. Az ország minden részéből egybegyültek a magyar földnek napszamosai s tanácskoztak a fölött, hogy mezőgazdaságunk mostoha sorsán mily uton-módon lehetne segíteni. De az összejövetel célja ezuttal nem csupán a tanácskozás volt. Megtanulták már a magyar gazdák, hogy bármennyit panaszkodjanak is inséges helyzetükről, bármennyi üdvös eszmével s jogos óhajjal álljanak elő: panaszkodás, óhajok hangoztatása semmit sem ér, ha nincs, aki azokat meg is tudja valósítani. A pénz, a nagyipar és kereskedelem emberei ki tudják vinni amit akarnak, mert szervezve vannak, mert összetartanak közös céljuk érdekében, és ez az összetartás még olyan érdekek megvalósítására is erőt ad nekik, ami nem méltányos és nem jogos. Mert ime, mikor a gazda már a tönk előtt áll, mikor mindenki a nehéz megélhetés miatt panaszkodik, akkor egyes ipari foglalkozásokat követők: a nagymalmosok, a hentesek, a pékek rövid esztendők nyereségeiből cifra palotákat építenek Budapesten; drága a cukor, a tej, a petroleum, a vas, a gyertya s ugyszólván minden fontosabb nagyipari cikk, amelyre a szükség kiterjed, érezteti azt, hogy a nagyiparosok és gyárosok szövetséget, kartellt kötöttek egymás között s az árakat úgy szabták meg, ahogy nekik tetszik. De a nagytőke emberei összetartásának befolyására rámutathatnánk és rámutattunk több országos visszaélésen kívül a vám- és kereskedelmi szerződések megkötésénél is, amelyek gyakran egyesek érdekeit szolgálják, milliók érdekei ellenében.

Hát mikor szük csoportok érdekei az összetartás által így válnak uralkodókká a sokaság fölött: csupán a gazdák nézzék széttagoltan s tétlenül, míg számukra koldusbotot faragnak? Szövetkezzenek a gazdák is, egyesítsék erejüket s bizonynyal kezükbe adatik a mód és erő, hogy ők is segítsenek helyzetükön.

Szövetkezzünk! Ezzel a jelszóval jöttek össze Budapesten most a gazdák s többé nemcsak szóval, de tetteleg is megtették az első lépést. 27 vármegyei gazdasági egyesület kimondotta, hogy tömörülni fog az országos magyar gazdasági egyesület vezetése alatt egy országos szövetkezetté. Nagy s tekintélyes szövetség lesz ez, melynek most alapját megvetették; rögtön kezdetben 27 vármegyei gazdaközönsége fog benne egyesülni és minden egyes gazdának módja lesz abban, hogy sérelmeit vagy üdvös javaslatait megyéje gazdasági egyesülete útján a szövetség elé vigye, mely azoknak sulyt fog szerezni az ország színe előtt. Mig így a szövetség a törvényhozással szemben képviselni és felszinen tartani igyekszik a gazdák ügyeit, addig a vidéken hitel, — biztosító, — érté-

kesítő és egyéb czélú szövetkezetek létesítése fogja képezni üdvös feladatát. De a legnagyobb s legfontosabb feladata mégis az, hogy zászlója alá gyűjtse s szervezze az egész magyar gazdatársadalmat, hogy az egész egy test s egy lélekként mozduljon meg s álljon sikra, amint azt létérdeke megkívánja.

Adja Isten, hogy a megalkotott szövetség mielőbb hasznos hivatásának gyakorlásába léphessen s a versengés és pártoskodás által vissza nem tartva, lobogója alá gyűljön az országnak minden gazdasági egyesülete, minden gazdája.

A gazdák előtt két jelszó áll: vagy széttagoltan maradvá tovább is, elnyomatni, széthullani, elveszni oldott kéveként, vagy szövetkezni s egyesült erővel kivívni azt, amit 11 millió magyar földmivelőnek, az ország színe-javának létérdeke megkövetel.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház feloszlata. Bánffy Dezső miniszterelnök a törvényhozás színe előtt végre nyíltan kijelentette, hogy a kormány a képviselőház feloszlata tervével foglalkozik, ami azt jelenti, hogy a feloszlataba már Ő felsége is beleegyezett és csak rövid napok kérdése, hogy a honatyákat haza küldjék és a választási mozgalmak országszerte meginduljanak. Tehát nem csalatkoztunk, mikor rámutattunk a kormánynak arra a taktikájára, hogy az Ausztriával kötendő kiegyezés tárgyalásába mai erejével nem mer bele menni, mert könnyen elbukhatott volna saját táborában is, hanem éppen ezért új választások elrendeléséhez fog folyamodni, hogy ez által pártját és hatalmi állását megszilárdítsa. Reméljük, hogy Magyarország józan gondolkozású választói belátnak ebbe a furfangba s bármilyen kortesesszökökhöz és erőszakoskodásokhoz nyuljon is a kormánypárt, nem engedik, hogy a szabadelvű taktika győzedelmeskedjék. Itt az ideje, hogy véget vessünk egy balsikereiről szomoruan nevezetes, tehetetlen párturalomnak s csak olyan képviselőket küldjünk fel a törvényhozói házba, akik a nemzet érdekeinek megfelelő politika és az agrárprogramm megvalósítására és betartására kötelezik magukat.

A főrendiház szeptember hó 30-án tárgyalta a kuriai biráskodásról szóló törvényjavaslatot és csak kegyetlen megcsönkítésekkel fogadta el. Mindenkit meglepett, hogy a főrendiház ezen ülésén a kormánypárt szokatlan csekély számban volt képviselve. Ebből azt következtetik, hogy a kormánnyal tartó főrendek egyenesen a Bánffy akarata következtében maradtak el az ülésről, még pedig azért, mert most, hogy a Ház feloszlata bizonyos, a kormánynak nem feküdt ér-

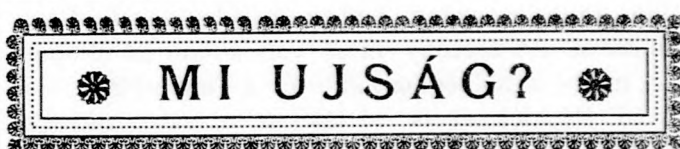
dekében, hogy a förendiházban keresztül menjen az a törvényjavaslat, mely éppen a választási visszaélések szigorú és pártatlan büntetése iránt intézkedik. Elmondtuk már, hogy e törvényjavaslat ellen nagyon sok kifogásunk van, de mégis csak megnehezítené a kormány helyzetét, amely így a választásoknál teszése szerint, a megtorlás minden lehetősége nélkül basáskodhatik.

A függetlenségi párt agrárprogrammja. Régóta hangoztatja már a gazdaközönség azt a panaszát, hogy a politikai pártok a mezőgazdasági ügyekkel nem foglalkoznak elég behatóan. És ebben igazuk is volt, mert a politikai pártok tapasztalat szerint kivált az utolsó időkben meddő politikai kérdésekre fektették a súlyt, míg a létérdekekbe vágó közgazdasági kérdéseket elhanyagolták. Jól átérzte ezt a függetlenségi párt is, mert most ujólag ismerteti a mezőgazdasági kérdésekben elfoglalt álláspontjait. Ezek szerint a függetlenségi párt küzdeni fog az önálló vámterület, a közadózásnak helyesebb alapra való fektetése mellett; kívánja, hogy a börzei visszaélések a gabona határidőzlettel eltörültsenek, a nagymalmok örlési engedélye szüntetessék be, mert ennek az engedélynek révén román búzával árasztják el piacunkat s a gabonaárakat leverik; állíttassanak fel közraktarak, az olasz és francia borok beözönlésétől védjük magunkat. Több jogos követelést tartalmaz még ez a program, mely az általunk már ismertetett „agrár-program“-mal pontról-pontra megegyezik. Éppen ezért a legőszintébb megnyugvás hangján mondhatjuk, hogy ezt a politikai pártot, mely jogos és egyszersmind égetően szükséges követeléseink megvalósításáért fog küzdelembe lépni, minden magyar embernek teljes erejéből támogatnia kell.

Királyunk Romániában. Ő felsége a király a Vas-kapu-csatorna ünnepélyes megnyitása után Károly romániai király meglátogatására indult Bukarestbe. A román főváros királyunk fogadására fényes előkészületeket tett; a pompásan feldíszített s lobogóztott főváros mutatta azt, hogy milyen lelkes örömmel látotta át egész Románia népét annak tudatától, hogy Ferencz Józsefnek, Európa egyik leghatalmasabb uralkodójának barátságos látogatását fogadhatja. Bukarestben Károly román király nejevel Erzsébettel együtt fogadta Ő felségét, akit a polgármester ősi szokás szerint ezüst-tálczán kenyérral és

sóval kínált meg. A pályaudvarról Ő felsége a királyi palotába hajtattott s utjában mindenütt nagyszerű s lelkes fogadtatásra talált. Látogatásának első napját látogatásokra s tisztelgő küldöttségek hódolatainak fogadására fordította, amelyeknek mindegyikére a legbarátságosabb indulattal felelt. Este 7 órakor diszebed, másnap pedig katonai diszszemle volt. A csapatokat Károly király személyesen vezette el Ő felsége előtt, aki a csapatok magatartása fölött legnagyobb elismerését fejezte ki. A látogatás kezdetől végéig lelkes és barátságos hangulatban telt el. A szokásos kitüntetések sem maradtak el: Királyunk a román uralkodónak a Szent-István-rend nagykeresztjét adományozta, ami az osztrák-magyar monarchia legnagyobb rendjele. Reméljük, hogy ez a királyi találkozás a Romániával való barátságunk kapesát megerősítette és hogy benne veszély esetén is hű szövetséges társunkra fogunk akadni.

A királyi család öröme. Mária Valéria kir. hercegnő Ischlben egészséges leánykának adott életet. A családi öröm alkalmából hálaadó isteni tiszteletet tartottak a királyi lak kápolnájában. A keresztelő e hó 29-én történt meg. A kir. hercegi pár legkisebb leánykáját Hedvig névre keresztelték s Ferencz Szalvátor kir. herceg édes anyja, Mária Immakulata kir. hercegnő tartotta keresztvizre. A kir. hercegnő s újszülött leánykája minden tekintetben jól érzik magukat.

Mária Dorottya kir. hercegnő esküvője. Mária Dorottya kir. hercegnő és az orleánsi herceg esküvője november 5-én lesz, még pedig nem, mint reméltük Budapesten, hanem a bécsi Burg plébánia templomában. Az orleánsi herceg negyven tagu kíséretével érkezik meg Bécsbe, hová a külföldi vendégek közül még Don Carlos portugál királyt és donna Amália portugál királynét, továbbá a nemrég özvegygyé lett Izabella párisi grófnét, Emmanuel aostai herceget, Heléna aostai hercegnét és Aumale herceget várják. A lakodalmi vendégeket részint a Burgban, részint Schönbrunnban fogják elszállásolni. József kir. herceg családjával a Burgban fog lakni.

Lovasbravur a király előtt. A király Hagen Ernő báró ulános ezredesnek pompás lovat és ezer forintot ajándékozott. Az ajándék a galicziai hadgyakorlatok alatt történt következő lovasbravur jutalma: Hagen Ernő br., ezredét a leggyorsabb vágatásban vezette rohamra. Egy árok átugratásánál lovával együtt a földre bukott, úgy, hogy a ló azonnal kiadta páróját. Az ezredes is erősen vérzett a fején, de azért gyorsan fölpattant egy másik lóra és tovább vezette ezredét rohamra.

A legnagyobb magyar szoboremléke. Nagy-Czenk községe, hol Széchenyi István gróf örök álmát aluszsa, dicséretes dologra határozta el magát

nagyobbszabásu szobrot emel a legnagyobb magyar emlékének. A szobrot Strobl Alajos mintázza. A leplezés a jövő évre marad. Sopron vármegye közönsége 5000 frttal járult a költségekhez. A művész álló helyzetben, felemelt jobbal tünteti fel a modern Magyarország megteremtőjét. A szobor maga 3 méter magas, talapzata magasabb. A szoborbizottság élén Széchenyi Béla gróf áll.

A vámháztéri hid felavatása. A vámháztéri Ferencz-József hidat október hó 4-én avatják fel. A hid most már teljesen elkészült és a teherpróbánál használt gránitkoczkákat elhordták tetejéről. Most kezdik a hidat és környékét diszíteni és egyuttal a megnyitás ünnepélyére az ülőhelyeket is elkészítik.

Isten áldása. Szegeden künt a város végén, a Tündér-utczában van egy kis fehér ház s ebben lakik Pápai János szegény ember a feleségével, Lapu Etelkával. Az asszony most volt abban az állapotban, mikor a nő legközelebb áll a Teremtőhöz: életet ad. Pápaiéknál is várták az áldást s mivel a várakozás sokáig tartott, Pápai János átballagott a szomszéd koresmába egy kis kártyaszóra. Alig volt azonban ott egy félóráig, mikor utána futottak:

— János, gyűjön haza, megszületett a kendtek kis leánya.

Pápai János úgy gondolkodott, hogyha meg van a kis angyal, hát nagyon böles dolog s adta tovább is a bankot, midőn megint csak utána rohantak:

— János, gyűjjék már kend, meg van a másik kis leány is.

János gazda akkor már megdörzsölte kissé a füle tövét, hanem azért adta az egykedvűt, és kártyázott tovább, midőn megint csak berontottak hozzá:

— Az Istenért, János; hát csak siessen már, mert meg van a harmadik is, egy kis siró gyermek.

Pápai János gazdát erre már elhagyta a nyugalom, levágta a kártyát s magában dörmögte:

— Megyek már, megyek no. Mert huszonegyig még majd meg sem állnak.

Otthon aztán maga is meggyőződött, hogy milyen nagyon megnőtt az ő kis családi boldogsága. Két leány és egy fiu sirva jelentette a világra jöttét. Pápai nevetett és sirt is, a mikor elment az anyakönyvvezetőhöz, keservesen mondvá:

— Es is csak ilyen szegénynyel esik meg, hogy a jó Isten ilyen tulságosan bőkezű legyen hozzá!

A nyomor miatt. Poszpisil Ferdinándné, vezézi illetőségű asszony, a napokban felment a padlásra, hogy onnan leugorva öngyilkossá legyen, azonban a házbeliek tettében megakadályozták. Az életunt asszony, a ki minden áron el akarta magát emészteni, meghiusult öngyilkossági kísérlete után fogott egy nehéz vaskalapácsot, melylyel háromszor fejbe ütötte magát. Az ütések következtében földre esett s mint súlyos sebesültet vitték be az irgalmasok kórházába. Az orvosok, midőn megvizsgálták a súlyosan sérült asszonyt, megállapították, hogy tettét erős szivgöres és elmezavar következtében követte el.

Rögeszméje: megöli magát, mert nem tudja nézni azt a nyomort, melyben lánya négy gyermekével tengődik. A szerencsétlen asszony 68 éves.

Harcz életre-halálra. Romániában a cilibiuli erdőben egy Vasile Irmilic nevű parasztembert két farkas támadott meg. A megrémült emberben még volt annyi lélekjelenlét, hogy felmászzék az erdő szélén levő pajta tetejére. A pajtán egy kaszát talált, amelylyel aztán felvette a harczt a feléje ugrádozó és fogaikat vicsorgató ordasok ellen. Egy hatalmas suhintással elvágta az egyik farkas mindkét első lábát, a másiknak pedig a torkát metszette keresztül. Miután így elbánt a két fenevaddal, leszállt az alacsony pajta tetejéről és nagy diadallal vitte haza zsákmányát.

Akik nem akarnak fegyvert emelni. Szomorú menetet kísérték be szuronyos katonák a szegedi katonai börtönbe. Tíz szálas ember lépkedett a csillogó fegyverek közt. A tíz rabkatona póttartalékos volt. Azelőtt becsülettel kitöltötték a három évet, de most, hogy nazarénusokká lettek, semmi áron sem hajlandók a fegyvert kezükbe fogni. Hiába szép szó, hiába minden fenyegetés a hosszú börtönnel, családjuk nyomorával, ők csak azt felelik:

— Mi csak az Isten törvényét követjük s ez többet ér a királyok hatalmánál.

A tíz póttartalékos nazarénust hadbiróság elé állítják, ahol majd megmagyarázzák nekik, hogyha minden magyar ember nazarénus volna, akkor szabad és büszke nemzet helyett régen nyomorult rab-szolgahad élne ezen a szép magyar földön.

Megölte a fiát. A kis Kovács Imre még csak tizenegy esztendő volt, mégis rábizták a garai hátrában a tengeri föld őrzését. A többi gyermekek játszottak s addig-addig nézte őket szomorúsággal, míg ő is fölesapott közéjük, ott hagyva a hivatalát. Mig ütötte a labdát, az alatt rossz emberek megdézsmáltak a tengeri termést, a mi akkora dühbe hozta Kovács Sándort, a kis esősz apját, hogy addig ütötte ököllel kis fiát, míg az vértől boritva földre rogyott. Ott hempergett még a földön a szegény fiu és könyörgött kétségbeesetten:

— Apám, édes apám, ne üss agyon!

Az állattá lett ember nem hallgatott az esdő szóra, hanem nagy esizmájával ráugrott a kis tehetetlen testre és kirugdalta abból a lelket. Mikor a gyilkos meglátta a holttestet, megszökött a világba, a hová elkiséri meggyilkolt gyermekének szelleme.

Chászár Károly ügye a kurián. Ismeretes, hogy jóléshi Chászár Károly vagy két év előtt megölte a vállalkozásairól híres Deutsch Lajos dúsgazdag kereskedőt, mert ez Chászár követeléseit kielégíteni vonakodott. A törvényszék ezért őt szándékos emberölés büntette miatt nyolcz évi fegyházra ítélte, amit azonban a tábla 12 évre emelt fel. A kuria a napokban tárgyalta az ügyet és enyhítő körülménynek tekintve Chászár nagy nyomorát, felindultságát és azt, hogy Chászár tényleg hitt követelésének jogos-

ságában, a törvényszék enyhébb ítéletét hagyta jóvá és Chászárt nyolcz évi fegyházra ítélte. Egy évet a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vett.

Egy közrendőr regénye. Egy Macfarlane nevű angol rendőr nemsokára oltárhoz vezet egy főrangú és dús gazdag angol kisasszonyt, miss Badhamot, ki anyai részről olyan ir családokkal rokon, melyekből egykor ir királyok kerültek ki. Ennek a házasságnak valóban regénybe illő története van. A miss egy napon London utczáin kocszított, amikor egy megbokrosodott ló örült rohanással vágatott az utcán, maga után vonszolva a könnyű járművet, melybe befogva volt. Mindenki menekült a megvadult ló elől, csak Macfarlane közrendőr iramodott utána és megragadva gyeplőjét, egy erőteljes rántással megállásra kényszerítette. Miss Badham megbámulta az erős és bátor férfit, ki egy megbokrosodott lovat egy pillanat alatt megfékezett. Nem is titkolta előtte rokonszenvét és csakhamar igen barátságos viszony fejlődött ki köztük. A miss ismerősei mindent megtettek, hogy a viszonyt megbontsák, de az akadályok, melyeket elébük gördítettek, még csak közelebb hozták egymáshoz a szerelmes párt és miss Badham végre nem is tudott már ellenni szive választottja nélkül és még az utcán is, ha szolgálatban állt a rendőr, folyton nyomában volt. A rokonok végre, mikor látták, hogy nem boldogulnak a szerelmes missel, beleegyeztek a házasságba és az egykori rendőr most gazdag ir lord lesz a corki grófságban.

Innen-onnan. Makacs öngyilkos. Jantner Ágoston kassai házbirtokost egy városi rendőr a Széchenyi-ligetben egy fán fölakasztva találta, de még akkor élt, így tehát még idejekorán megmentette a biztos haláltól. Másnap azonban Jantner ugyanazon helyen öngyilkosságát végre is hajtotta. Midőn az arramenők észrevették, már meg volt halva. — **Gyujtogató járásbíró.** Zárából sürgönyzik, hogy Lazzarini, obrovácsi járásbíró gyujtogatás miatt elfogták s a törvényszéknek átadták. Azzal gyanúsítják, hogy ő gyujtotta föl az obrovácsi törvényszéki irattárt, minek folytán számos fontos okmány elhamvadt. — **Négy krajczárért gyilkos.** Miskolczról írják, hogy ott egy Tóth Lajos nevű munkás Weisz Antal parasztagaszt, mert ez neki négy krajczárral kevesebbet fizetett, mint amennyi járt, kapával agyonütötte. A gyilkost elfogták. — **A gyujtogató halála.** Bányi Pál gyürei lakos a napokban feleségével összeczivódván, ingerültségében felgyujtotta a saját házat. A tüzet azonban a szomszédok hamarosan eloltották. Ekkor Bányi, afölött való elkeseredésében, hogy bosszuja nem sikerült, avagy talán a büntetéstől való féltében késsel többször a torkába szurt. Sérülései következtében másnap reggel meg is halt.

A gazdaközönség hasznosan cselekszik, ha magzsügséglete beszerzésénél a forrást nagyon is megfontolja. A tényleg megbízható fajazonos magvakat csak az olyan óriás forgalmu czégeknek, mint p. o. Mauthnernél lehet beszerezni, mert az ilyen világczégek rengeteg nagy forgalma lehetővé teszi, hogy nagyon szerény haszonnal juttathassa a legmegbízhatóbb vetőmagot a gazdának.

Kozmamentes törkölypálinka készítése. A törkölypálinkán igen gyakran kellemetlen mellékiz, az ugynevezett kozmaiz észlelhető, melyet daczára a leggondosabban alkalmazott párlásnak, eltávolítani nem tudunk. Minthogy pedig a kozmás pálinkának értéke nagyon csekély, gondot kell fordítanunk arra, hogy a kozmásodásnak elejét vegyük. Ez pedig csak úgy történhetik, hogy nem magát a szőlőtörkölyt, hanem annak csak kivonatát öntjük fel az üstbe. A szőlőtörköly kivonati anyagát pedig úgy nyerjük, hogy ha egy fenékre állított hordót a kifőzendő törkölylyel megtöltünk s arra azután annyi forróvizet töltünk, hogy az a törkölyt ellepje; 8—10 óra mulva az így nyert kivonati anyagot lefejjük és kifőzzük. Minthogy a folyadéknek leboesátása után még mindig némi értékes részek maradnak a törkölyben, azok még vagy kétszer forró vízzel leöntendők s ezen folyadék újabb törkölymennyiségek kivonatalására viz helyett lesz felhasználandó. Az ily módon háromszor kihasznált törköly azután már csak a trágyadombra való, a nyert folyadék pedig pálinkafőzésre lesz felhasználva, melyből igen finom izű pálinkát készíthetünk s mely sohasem fog kozmaizü lenni. Az üstben maradt folyadéknek lehülése után abból homokszerű csapadék válik ki, mely borköböl áll s e szerint érdemes az összegyűjtésre. Ha a szőlőtörkölyt a fentebb leirt módon kezeljük s annak csak kivonatát főzzük ki, akkor az először nyert ugynevezett vutkának tisztítása után, olyan pálinkát nyerünk, mely idővel kifejlődő zamatjánál és finomságánál fogva, kellemes italt szolgáltat.

Vörösboros hordók tisztítása. Ha fehér bort vagy pálinkát akarunk olyan hordókba tölteni, melyekben előzőleg vörös bor volt, azokat alapos tisztításnak kell alávetni, különben a megmaradt festékanyag megfesti a szintelen folyadékot. Három kiló szódát fölolvastunk 20 liter forró vízben és azt a hordóba öntjük, melyet jól bedugaszolunk. Akkor jól megrázzuk, meghengergetjük, hogy a hordó minden részét érje a lug. Egy fél napig benne hagyjuk a szódás vizet, a hordót időnként megrázogatva; majd kiöntjük belőle, meleg vízzel kiöblögetjük, aztán addig öblögetjük hideg vízzel, míg ez egészen tisztán folyik ki belőle.

Szappanfőzés. A szappanfőzés nagyon egyszerű módja a következő: Vegyünk 3 font zsiradékhoz 1 font kauszti szódát, 1 font zsirhoz 3 messzely lugot vagy esővizet. Ezután 3 óráig lassan forni hagyjuk, addig, míg a fekete lugja felveri, ekkor 1 evőkanál sót dobunk bele és még egy perczig főni hagyjuk. Forrás után leveszszük a tüzről s a szappant az elkészített edénybe teszszük.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Leszámolás.

Learattunk, lecsépeztünk, most már tudjuk mi a mienk, biztosan megállapíthatja a gazda, hogy mi a jövedelme.

Itt tul a Dunán, Fehérmegyében egy kat. hold buza átlagos termése 6 métermázsa, árpa- és zabtermés 8 métermázsa. Most már vegyük ezek értékét, s könnyű megállapítani, hogy egy kat. holdanként mi a jövedelem: az átlag egy mmázsa 45 frt.

Egy kis gazdának legyen 5 kat. hold vetése, ezért kap fenti számítás alapján összesen 225 frtot. Ebből kell ellátni az összes szükségletet. Ha leszámolunk a kiadásokkal, bizony elégedetlenül tesszük le a krétát, mert a bevétel a sok szükséges kiadást alig fedezi.

A legtöbb gazda, mikor ezt megtudja, nem arra törekszik a mire a józan ész indít, hogy másként forgassuk dolgunkat, több jövedelmet teremtsünk, hanem üres panaszszal, haszontalan zugolódással, lopja el idejét s észrevétlenül lejjebb-lejjebb sülyed az adósság hinárjába.

Hogy a gabona értéke alacsony, arról nem tehetünk; miután ezt nem tudjuk megváltoztatni, segítsünk másként, keressük ott a jövedelmet, a hol megtaláljuk, s ha kitartók és ügyesek leszünk nem lesz sikertelen a fáradságunk.

Nem én bizonygatom, de im a valóság tanúsítja, hogy a kiscgazda nem élhet meg a gabona-termelésből, mert ez nem ad annyi hasznot, a mennyi a mai korban okvetlenül szükséges.

A kiscgazdának oly munkásságot kell kifejtteni mely mindennap pénzre virrasztja. és ez akkor érhető el, ha piacra dolgozik, a hol a napi fogyasztásnak sokféle czikkeivel szeresheti be pénzsükségét.

és én látom is, hogy azok a kiscgazdák, a kik semmit sem kicsinylenek, a kiknek nem derogál semmi fáradság, azok boldogulnak, és haladnak előre.

Nézzük csak, hogy is tesznek ezek.

Kora tavasszal kocsira rakják a szép zöld salátát. Megkapnak érte fejenként 2 frt. Volt vetve 300 □ öl s bevettek róla 82 frtot. A hátulso szobát baromfi szobává tették, kora tavasszal már piacra vitték a kirántani való csibét, eladták párját 1 frt 60 krjával, ebből is volt 32 frt bevételük. Korai burgonya és kukoriczából is bevettek 40 frtot. Két tehén tejét, naponta 15 litert eladtak 6 krjával, bevettek 216 frtot. A kerti terményből, uborka, paprika, paradicsom, kalaráb, kelkáposzta, sóska, zöldbab, és más ily veteményből bevettek 35 frtot. Baromfi és tojásból 96 frtot. Mákból és gyümölcs-

ből, esemege szőlőből bevettek 51 frtot. Igy évi bevételük volt 553 frt.

Ezt a bevételt ugyanoly módu gazda szerezte, mint a ki 5 kat. hold vetésből 225 frtot vett be.

Ugy-e nagy különbség.

és az 553 frt bevétel mellett a család jól élt, szépen ruházkodott és előre ment.

Az igaz, hogy nem volt a családban egy tétlenül heverő kéz sem, mindegyik megtalálta a maga erejéhez illő foglalkozást és a munkakörben az idő gyorsan telt. Most mikor im a munka évek végét értük, s kezdődik az ősz beálltával az új munka év, helyesnek találom, ha leszámolnak a családok egy év viselt dolgaival és ha nem találják elegendőnek a bevételt, üres sopánkodás helyett változtassák meg gazdálkodásukat s dolgozzanak mint fentebb mondtam a piacra. Könnyű és olesó most a közlekedés, nem valami nehéz felkeresni a városi uri fogyasztó közönséget, a piacokat foglaljuk el üde és friss kerti terményeinkkel, egészséges tiszta tejjel, vajjal, baromfival, tojással, gyümölcsessel, szőlővel. Ha néha olesón kél el, az ne esüggeszsen, legyen bennünk egy kis kalmár szellem s gondoljuk, a mit nem ad meg a ma, megadja a holnap.

Most van a leszámolás ideje, tegyük meg okosan, lelkiismeretesen, bizony hasznát vesszük.

Vasali Balogh Lajos.

Milyen legyen a jó lószerszám.

Magyar gazda szereti a lovát, van is többnyire jó lova, de azért még nagyon sokszor látni jó lovat tartó gazdánál is gyalázatos rossz szerszámokat, a melyek, nemesak hogy kopottak és minduntalan szakadozva akadályozzák a munkát és okoznak gyakran sokba kerülő késedelmet, de már új korukban hibás készítésüknél fogva is gyötrik a lovat és sokszor tesznek abban jóval nagyobb kárt, mint a mennyivel többbe a jobb szerszám került volna. Epen azért a jóra való gazda jó szerszámot szokott beszerezni, nemesak mivel tart valamit magára, de mert tudja, hogy igazában véve a jó szerszám, ha több pénzbe kerül is, mindig sokkal olesőbb a rossznál, mert tovább tart, munkaközben nem hagyja cserben a gazdát, és mert kiméli a lovat. Hosszadalmas dolog volna apróra megirni mindazt a hibát, a mit az ember a szerszámokon láthat, ha csak egy vásáron végig nézi az összegyűlő kocsikat; épen azért csak egy pár általánosabb és nagyobb hibára fogunk itt rámutatni.

Kezdjük a kantárnál. Az orrszija és torokszija többnyire vagy tulságosan lazán lóg, úgy hogy sokszor az orrszija az orrlyukra csuszik, és zavarja a lovat a lélegzésben, a torokszija pedig nem tart, máskor meg mind a kettő belevág a husba s az orrszija elszoritja a fejen lévő erekben a vérkeringést, a torokszija pedig félig megfulasztja a lovat. Az orrszija tulajdonkép nincs is szükség, legfeljebb a kötőfék-kantárnál, de ha már van a szerszámon orrszija, legyen az a maga helyén és ne szoritson, a torokszija pedig csak annyira legyen csatolva, hogy a szija és a torok között jó 3 ujját bedughassa az ember, a mely szorítás elegendő arra, hogy a ló a kantárt le ne surolhassa a fejről.

A rossz zablával is sok lovat tettek már tönkre, sok jó lónak lett olyan kemény e szája, akár a bükkfa, mások pedig, kivált az érzékenyebb száju, nemesebb lovak megcsöknyösödnek vagy hamar bokrosodók lesznek attól a fájdalomtól, a mit a rossz zabla okoz. A fiatal, még el nem romlott száju lónál mindig elegendő a vezetésre az egyszerű, tört csikó-zabla, a melylyel sokszor még az elrontott száju lovat is nagyon meg lehet javítani. Az állandó lánczos vagy feszítő zablához csak nagy vigyázattal nyuljunk, s azt csak olyan lovaknál használjuk, a melyek szeretnek elragadni; de ez esetben se szorítsuk meg a lánczot tulságosan, mert könnyen megeshetik, hogy épen a fájdalomtól, a mit a szorítás okoz, kezd ragadni a ló. Csak próbálja meg egyszer valaki, tegye a feszítő zablát a karjára, akaszsa alá a lánczot s azután huzassa valakivel a gyepelt, majd érezni fogja, hogy milyen fájdalom az, a mit a lónak a feszítő zablával ki kell állni. Az ügyes kocsis ügyessége épen abban van, hogy egyszerű zablával és könnyű kézzel biztosan vezeti a lovat, holott a rossz kocsis, a ki nem bizik magához és fél a lótól, az szereti a feszítő zablát használni, no meg az olyan legénykedő ember, a ki örül annak, ha a feszítő zablával tüzebbnek lát-szik a lóva.

Szintén nagyon sok bajt okoznak a szem ellen-zők is. Városban és olyan lónál, a mely szeret bokrosodni, helyén van a szemellenző, valamint akkor is, ha egy tüzebb és egy lustább ló van össze-fogva, úgy hogy a tüzebb majd kiszáll a hámból, mihelyt mozdulunk az ostorral, a lustább meg elal-szik, ha nem biztatgatjuk, itt tehát jó, ha az egyik nem látja az ostort, a melyet a lusta ló miatt használni kell. Minden egyéb esetben a szemellenző egészen fölösleges, mert hiszen a katonaságnál eleget láthatjuk, hogy fiatal, jó, sőt tüzes lovakat lovagolnak és hajtának szemellenző nélkül, ártal-mas pedig azért, mert a hideg időben széllal szem-közt vagy hófúvásnál való hajtásközben ezek az ellenzők a szem körül felfogják és a szembe verik a szelet, port, havat, esőt, úgy hogy hosszabb időn át tartó utnál könnyen szemgyuladást okoznak és nagyon sok vak ló a szemellenző koldusa, kivált az olyan szemellenzőké, a minők mindennapiak a kisgazdák lovain. Alig nagyobbak egy 4 kros-nál és vagy egészen oldalt lógnak, úgy hogy hiabavalók, vagy annyira a szem felé állnak, hogy a ló kivált este vagy éjjel alig lát tőlük, sőt néha a szemellen-zők a szemét majd kiverik a lónak. Ha tehát azon okokból, melyeket fentebb mondtunk, okvetlen szükség volna a szemellenzőre, akkor legyen az elegendő nagy, hogy a ló oldalt csakugyan ne lás-son és álljon el oldalt eléggé, hogy a lónak a sze-mét ne rontsa meg.

A szügszif egyik legfontosabb része a szer-zámnak; gyors hajtásnál és könnyű tehernél sok-kal jobb mint a kumetszerszám. Csakhogy igen sok gazdánál az ember olyan keskeny és kemény szügszif-jakat lát, a melyek minduntalan feltörrik a ló szügszifét, holott a jó szügszifet legalább is jó tenyérnyi széles, puha bőrből kell készíttetni s min-dig puhán kell tartani. Az ilyenben azután tud huzni a ló, feltéve, hogy a szügszif a maga he-lyén is van, mert sok gazda olyan magasra esatolja, hogy majd elfojtja vele a ló lélegzetét, más-meg olyan alacsonyra, hogy a ló válla nem tud tőle szabadon mozogni.

Nincs továbbá oktanabb valami, mint a

nyakba akasztott tartószij, a mely a rudat egyálta-lán nem tartja, úgy hogy kivált kátyusabb uton a szegény ló vállát és lábát agyonveri az ide-oda csapkodó rud. Tartani se tud vele a ló s a ko-csit a legjobb akarattal se képes visszatolni, a mi-kor azután van jó dolga az ostornak, sőt gyakran a boldogabb vége is csépli a szegény párákat, a kiknek nyakát és torkát véresre surolja a fülükre felmászott tartószij.

Hegyes vidékeken el ne mulasszunk a szer-zámról a farszijat, a melylyel a ló völgynek na-gyon jól tud tartani és könnyen is tolja vissza a kocsit. A kápa is jól a ló marjára illő legyen, s ha kötött istrággal járunk, el ne mulasszunk jó hosz-szu táskát csináltatni oda, a hol az istráng a szügszif-jal egyesül.

Trágyázzuk gyümölcsfáinkat.

Gyümölcsfáink megtrágyázásának legalkalma-sabb ideje az október hó közepétől a tél beálltáig tartó időszak. Közeledvén ezen idő, czélszerűnek véljük, olvasóink gyümölcsészettel foglalkozó részé-vel megismertetni a gyümölcsfák trágyázásának czélszerű módját. Annyival inkább szükségesnek tart-juk e tárggyal foglalkozni, mert a gyümölcsfák trágyázásának fontosságát minálunk mindeideig nem méltatták kellőleg s ha azután a gyümölcstermés megcsappant, ennek okát minden más egyebben keresték, csak a fa, illetőleg a talaj kimerülésé-ben nem.

Pedig hát könnyű beláthatni, hogy a gyümölcs-fáknak épp úgy szükségük van arra, hogy az álta-luk a talajból elhasznált alkatrészeket mestersé-gesen visszapótoljuk, mint akár pl. a gabonafélék-nek is; mert hiszen a gyümölcsfák évek hoszsu során át egy és ugyanazon talajon állva s foly-ton emészteve a talaj táperezjét, mi természetesebb, minthogy a talaj termőképességét tetemesen csök-kentik.

Ezért ha a tápanyagok kellő visszapótlásáról nem gondoskodunk, az esetben a gyümölcsfák ter-mőképzettségének szükségképpen be kell állani. Ez okból nagyon szükséges, hogy a gyümölcsfákat is kellő gondozásban részesítsük, kiváltképpen, hogy a kellő trágyázásra sulyt helyezünk.

A trágyázást legezészerűbb a hidegebb idő beálltával, illetőleg akkor eszközölni, amikor a fák lombjukat hullatni kezdik. A trágya lehet friss, avagy érett s ezt a fa törzse körül, ott, a hol a gyökerek szétágaznak, kell elhelyeznünk. E czél-ből a fa törzse körül 1 méter hoszsu, $\frac{1}{2}$ méter szé-les s mintegy 30—50 cm. mély gödröket kell ás-nunk. A gödrök száma a fák nagysága szerint vál-tozik. (Rendszerint 3—10-ig.)

Egymástóli távolságuk legalább is egy lábat tegyen ki. A gödrök fenekét ezután 4—5 ujni vastagon beborítjuk trágyával, melyre azután földet hánynunk. Az esetben, ha a talaj tulságosan száraz volna, czélszerű a trágyát fedő földrétegre még egy vékony réteg trágyát borítani s erre ismét egy má-sodik réteg földet. A kiásott gödröket nem kell azonban szinig megtölteni, hanem hagyjunk abban kb. egy arasznyi mély helyet, melybe a tél folya-mán nagyon ajánlatos, többször trágyalevet töl-teni — ha van. Gyümölcsfáink, ezen csekély gon-dozást, mely nem kerül sem nagy költségbe, sem nagy fáradságba, bőven megtérítik a nagyobb ter-méssel.

Az ezredév ünnepe.

A Vaskapu-csatorna megnyitása.

Szeptember hó 27-ike emlékezetes lesz mindörökké nemcsak a fennállásának ezredik esztendejét most ünneplő magyar nemzet előtt, hanem egész Európa összes népei előtt is. A Vaskapu megnyitása nemzetközi ünnep, de egyuttal a magyar nemzet ünnepe is, hisz magára vállalta és sikerrel be is fejezte azt a munkát, melynek keresztülvitelével már több mint másfél évezred előtt a hatalmas római nép siker nélkül próbálkozott.

Az óriási munka, s milliókra menő anyagi áldozat gyümölcsét: a szabad, hajózható Al-Dunát három szomszédos állam uralkodója jelenlétében adták át a szomszédos forgalomnak szeptember 27-én. Nemzeti ünnepek, örömnapiak gyorsan váltják fel egymást az ezredik esztendőben, de a Vaskapu megnyitásának ünnepe a diadal-napok legnagyobbika a magyar nép előtt, mert fényes bizonyítéka a magyar nemzet szívósságának, nagy akaraterejének.

Sajnos, megzavarta büszke örömünket az, hogy mikor jó királyunk az európai államok képviselőinek jelenlétében átadta a forgalomnak a világra szóló Vaskapu-csatornát, nem mondta egy szóval sem azt, hogy „íme, ez a dicső munka az én ezeréves Magyarországomnak a műve,“ — hanem mindenki csak az osztrák-magyar monarchiáról beszélt, holott Ausztria ehhez a munkához egyetlen kalapácsütéssel sem járult. Keserű az a tudat, hogy még a fáradságos munkának jogos erkölcsi jutalmát is meg kell osztanunk azzal, akivel folyton kárunkra, de azért mindig csak osztolni vagyunk kénytelenek.

A szabályozás története.

A Vaskapu szabályozására és hajózhatóvá tételére az első lépéseket még a régi rómaiak tették meg. Mert az Aldunának Ó-Moldova és Turn-Szeverin között eső része s itt főként a Vaskapu név alatt ismert sziklaszirtek évszázadok óta valóságos torlaszt képeztek a keleti és nyugati államok között. A mi a hatalmas rómaiaknak nem sikerült, azt nagyobb eredménnyel folytatta e század első felében a legnagyobb magyar gróf *Széchenyi* István és tudós munkatársa *Vásárhelyi* Pál akkori nagyhirnevű mérnök, akinek terveit vették a mostani végzett nagy munkánál is alapul. 1830-tól 1846-ig dolgozott fáradhatlanul ez a két nagy ember a szabályozás munkáján az Al-Dunán, az akkori egyszerű eszközökkel is bámulatra méltó eredménnyel. A nemes gróf végzetes kimulásával a munkálatok félbemaradtak. Az ötvenes és hetvenes évek nagy árvizei, ugyszinte az azokat követő esekély vizállás *Széchenyi* gróf 16 éves munkáját nagy részben tönkre tették; az ár sziklából, kötőmeléket sodort és halmozott fel újra a hajókázás akadályaul, a kötőmelék a csekély vizállással megüledett s százezrekre ment évről-évre

az a kár, melyet egyesek, társulatok az árukkal, élelmi szerekkel megrakott, sziklazátonyok közé került hajóik tönkremenetele folytán szenvedtek.

Egész a hetvenes évekig nem történt semmi az ügy előbbrevitelében; 1871-ben a nagyhatalmak által Londonban kötött szerződés feloldotta azt a régi megállapodást, hogy a termények és egyéb szállítmányok vám nélkül vihetők át a Vaskapun. A londoni szerződés megállapította, hogy a dunai hatalmak mérsékelt vámot szedhetnek a Vaskapun átvitt szállítmányok után mindaddig, míg a szabályozásra fordított összeg vissza nem térül. A nagyhatalmaknak 1878-iki berlini tanácskozása megerősítette ezt a határozatot s Magyarországot bizta meg a Vaskapu-szabályozás keresztülvitelével, a vám-szedés jogát biztosítva neki. Szakadatlan, majd másfél évtizedig tartó munka után 13 millió forintnyi költséggel a Vaskapu teljes szabályozását keresztül is vittük.

Nem kevesebb mint 420 ezer köbméter viz alatti sziklát irtottak ki, 1 millió köbméter követ és kavicsot, 210 ezer négyszög méter kőburkolatot használtak fel a gátak, parkok és csatornaépítésekhez.

E páratlanul álló, nagyszabású munkálatokat *Wallandt* Ernő, magyar mérnök tervei alapján hajtottak végre.

A megnyitás.

Sűrű, sötét köd ereszkedett a Vaskapu környékére a megnyitás reggelén. Ő felsége a király a megnyitás előtti napon már Orsovára érkezett s a külföldi kormányok képviselőit, hatóságokat és testületeket fogadta. Sándor szerb és Károly román király a megnyitás reggelén érkeztek meg s a három király, a külföldi képviselők és a magyar kormány tagjaival együtt misét hallgatott. Mise után a *Ferencz-József*-hajóra szálltak s óriási közönség örömrádala kísérte a part mentén a hajót.

Az adakalei sziget várfokára az uralkodóház lobogója, a mecsetre a török zászló volt kitűzve a a félholddal. A szerb parton mozsárlövéssek s a tuloldali hegyeken román ütegek üdvölvései közt tépté szét a királyhajó a csatorna torkolatánál a két partot összekötő rózsafüzért s a néma csöndben fölhangzott *Dessewffy* püspök ünnepi imája:

„Hallgasd meg Uram könyörgésünket, áldd meg e folyami uton hajóinkat s mindazokat, akik erre haladnak, mint megáldani méltóztattál Noénak a vizözön hullámain uszó bárkáját...“

Az ima után Ő felsége a következő beszéd kíséretében adta át a csatornát a közhasználatnak:

„Ez ünnepélyes pillanatban, mely bennünket egyesít, hogy a közjólétnek egy nagy művét ünnepeljük, szerencsés vagyok két, velünk barátságos viszonyban lévő országnak fejedelmeit üdvözölhetni, melyeknek a Duna hullámai által mosott partjai köl-

esős közelségökkel érdekeink közösségét jelképezik. A munkálatok, melyeket a Berlinben összegyűlt Areopag Ausztria *Magyarországra bizott*, be vannak fejezve. Büszke lévén arra a hivatásra, mely nekünk osztályrészlül jutott, az új utat megnyitottnak nyilvánítom és abban a meggyőződésben, hogy ez a nemzetközi érintkezés, valamint gyümölcsöző fejlődésének hatalmas és üdvös lendületet fog adni, poharamat népeink szerencséjére és boldogságára ürítem!

A három uralkodó ezután koczintott a magyar kormány által e célra felajánlott serlegekkel.

Ezután reggeli volt a hajón, hol általánosan feltűnt Ő felsége jó kedve, amint József főherczeggel és a külföldi kormányok képviselőivel beszélgetett.

Az nap délután a három király és környezete udvari külön vonatokon Herkulesfürdőre utazott, hol Ő felsége udvari ebédet adott a külföldi hatalmasságok tiszteletére.

Hétfőn Bukarestbe a román fővárosba utazott Ő felsége, Károly király látogatására; Bukarestből kedden éjjelutazott el Bécsbe s a magyar Alföld nagy városánál elrobogó udvari vonatot kalapemelve tiszteletteljesen üdvözölte a tőzgyökeres magyar nép, mely fájó szívvvel, könnyező szemekkel nézett a koronás udvari vonat után, nyilván azon tünődött, hogy nincs egyetlen magyar ember sem az utazó király környezetében.

Gazdák tanácskozásai.

Szeptember hó 24. és 25. napjain folyt le a magyar gazdák országos kongresszusa. Közel ezer gazdát hozott össze ez alkalommal az ügyszeretet Budapesten, főként azzal a céllal, hogy a gazdasági egyesületek országos szövetségét megalkossák. Hosszu tanácskozás után a kongresszus határozatképpen kimondta azt az óhaját, hogy a gazdasági egyesületek szövetkezzenek, mert a mezőgazdaság érdekeit csak egyesült erővel védhetik meg. 28 gazdasági egyesület állott már a szövetség lobogója alá, de remélhető, hogy rövid idő múlva egyetlenegy sem fog onnan hiányozni. Azt az óhaját is kifejezte a kongresszus, hogy a megyei mezőgazdasági bizottságok feladataival a gazdasági egyesületek bizassanak meg, mert ezek a szabad s független gazdákból álló testületek lehetnek csak arra hivatottak, hogy a mezőgazdaság érdekeit képviseljék. Az Ausztriával kötendő gazdasági kiegyezés tárgyalásánál a gazdák több jogos követelést hangoztattak; ezek főbb pontjaikban a következők: ne fizessünk az eddiginél magasabb kvótát s míg a kvótát meg nem állapítjuk, addig a vám- és kereskedelmi szerződést ne kössük meg; állítsanak fel olyan vámtételek, hogy a külföld ipari cikkei a magyar ipart tönkre ne tehessék, a külföld nyers terményeit pedig zárjuk ki piacunkról, az állat-egészségügyi egyezményt tartsa Ausztria tisztelet-

ben és ne zárhassa el orrunk előtt a sorompót akkor, amikor neki tetszik, amint ezt többször megtette. Sok jogos követelésnek adtak még itt kifejezést derék gazdáink, melyeket *Darányi* földmivélsügyi miniszternek is alkalma nyílt meghallani, aki a legjobb indulatot tanusította a gazdák ügyei iránt. Annyival inkább eredményt remélhetünk ettől a mozgalomtól, mert élén első főuraink egyike: gróf *Károlyi Sándor* állott, aki testestől lelkestől igaz magyar ember s a szövetkezetek ügyét már eddig is valóságos apostoli buzgalommal karolta fel.

A *gazdatisztek kongresszusát* szintén szeptember hó 24-én tartották meg. A gazdatisztek főként azt kívánják, hogy a jövőben gazdatiszt csak iskolázott ember lehessen, mert abban nincs igazság, hogy mikor más pályára csak az oklevél jogosít, akkor a gazdatiszti pályára bárki is ráléphessen s az intézetet végzett egyéneknek állás nélkül kelljen nyomorogniok. Kivánták továbbá, hogy a földbirtokos és gazdatiszt között a szolgálati viszonyt a törvényhozás szabályozza, ami szintén méltányos óhajítás.

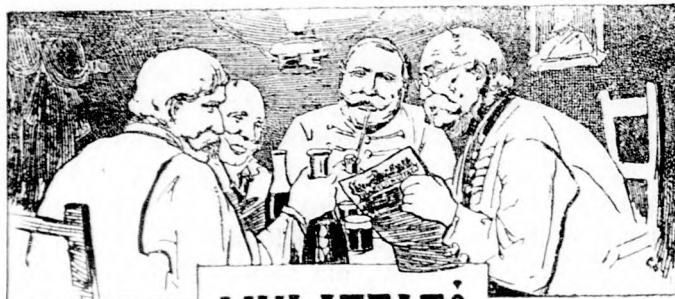
A parlamentek nemzetközi értekezlete.

Lapunk mult számában emlékeztünk meg a nemzetközi békekongresszusról, melyben nem és rang különbség nélkül résztvett Európa majd minden államából sok kiváló férfi, emberbarát, akik egyuttal a béke barátai is és a fegyvernélküli béke módozataira nézve, sok üdvös dolgot tárgyaltak. Most pedig a különböző országok politikusai, törvénykező testületeinek tagjai gyűltek össze Budapesten s szeptember 23., 24. és 25-én tartott tanácskozásuk tárgyai nagy rokonságban állanak a békeegyletek által tárgyalt dolgokkal. Ők is kívánják, hogy az egyes országok közt a barátság, a békés érintkezés állandóan fentartassék, továbbá, hogy az egyes államok összekülömbözése ne fegyveres erővel, vérontással, hanem egy bíróság által simán intéztessék el, melynek Európa minden országából legyen egy tagja. A nemzetközi értekezlet minden tagja ígéretet tett arra nézve, hogy hazamenve igyekeznek is ezt kivinni a saját országa kormányánál. Azt is elhatározták, hogy a külföldi államok ezen túl az oda bevándorló idegeneknek nagyobb védelmet nyujtsanak mint eddig; ez annál kívánatosabb, mert nem egyszer megtörtént, hogy ha akár a sors mostohasága, akár saját könnyelműsége révén a magyar állampolgár idegen országokba vándorolt, ott a legkiméletlenebb elbánásban részesült. Különbben a különböző nemzetek képviselői az elragadtatás hangján beszéltek az ezeresztendős Magyarországról s egyre hangoztatták, hogy ez a nép annyi küzdelmek után bizony rászolgált a békére.

A csarnokok újabb zárórája.

Az ezredéves országos kiállítás igazgatósága elrendelte, hogy ez évi október hó 1-től kezdődőleg az összes kiállítási csarnokok esti öt óraker bezárassanak; továbbá, hogy a kiállítási iparesarnok ez évi október hó 1-től kezdődőleg esti hat órától nyolcz óráig terjedő időtartamra villamos világítás mellett a közönség számára újból megnyitassék: végül, hogy a színes szökőkút jelzett naptól fogva este hét óraker kezdje meg első játékát.

MULATTATÓ.

Levél.*)

Irta: *Reva Dezső.*

Rózsika nagy örömmel futott a szobába. — Kezében nagy peccés levelet tartott, azt lengette a levegőben.

— Staféta jött, — staféta jött! — Szegény Erzsike ott ült az ablak mellett. — Párnahajat himzett: vörösselyem tulipánokat, zöld levelekkel. — Olyan szomorú volt a szegény, mióta elment az ura, szavát sem lehetett hallani. Rákönyökölt az ablakpárkányra, nézte az utat, merre ment az ura, merről jön az ura. Az ut pedig csendes volt, néma másnak, neki pedig beszédes, örökké esevegő, esecsgó fájó bucsuzásról, édes ölelésről.

Mikor Rózsika bejött a szobába azzal a levéllel, megint istrázsálta az utat.

Nem nézett fel a hir hallatára, hagyta a leányt, hadd mókázzék kedvére. — Mindig úgy szokta, bejön, mond valamit: hire jött az urának, levél jött az apám uramtól, üzenet jött . . . aztán mikor sokat beszélt könnyekben tör ki és úgy kér bocsánatot, hogy bolondos fejével ilyen tréfát csinál. — Nem akart fájdalmat okozni Erzsikének, ellenkezőleg, oly régen nem mosolygott, azt akarta, hogy örüljön egy percze. — Oly jól esnék neki, ha egyszer látná olyannak, mint egyszer . . . akkor . . . akkor . . .

Most igaz volt a levél.

Erzsike nem nézett a bohóskodó leány felé. — Azt hitte, megint játszik vele, mint eddig. Akkor aztán Rózsika ment Erzsikéhez.

— Erzsikém, angyalkám, ki szeret engem?

— Én Rózsika, én nagyon szeretlek — mondá egykedvűen az asszonyka — csak hagyj magamra.

— Pedig hoztam neked valamit, drága peccés, gyöngye hajtásos levelet . . .

— Ugyan hagyj.

— Hát én olvassam el?

— Te!

— Jó, kezdem! — S a leány olvasta a levél ezimét:

„Ez levél adassék az nagiságos Ivanóczy —

*) Előzménye a „Független Ujság” 33. számában megjelent „A vén sas” című elbeszélés, amelynek jelen elbeszélés mintegy folytatását képezi.

Kelen Erzsike asszonnak az én szerelmes asszonnomnak igaz hitvesi hűséggel.”

— Nem kell a levél?

Erzsike titokban odapillantott. Meglátta a levelet felszökött ülőhelyéből, megragadta a leány kezét.

— Add, add a levelet!

Rózsika hátra esapta kezét, a melyben a levél volt.

— Ára van ennek!

— Mi az ára?

— Amit kérek!

— Minden a tied!

Az asszony elkapta a felé nyujtott levelet. — Rózsika már készen tartotta az ollót felvágta a peccés levelet. — A törökölő magyar, mintha szomorubb lett volna azon a ezimeren.

Rózsika a sógorasszonya válla felett nézett a levélbe. Azok az ismerős betűk voltak, kacskaringós, szarkaláb betűk, kinek a farka, kinek a taraja kunkorodott.

— Ez a Pál írása.

Rózsikának ideje sem volt olvasni a levélből. — Erzsike összeesapta a levelet s ijedten, réveteg, könnyes szemmel nézett Rózsikára, aztán felkaczagott s kötője alá rejté a levelet.

— Nem szabad látni, nem szabad látni!

— Nem szabad? — kérdé szomorúan a leány.

— Nem, tudod ez az első levél, amit az uram ír nekem, ebben olyan is lehet, amit neked nem lesz jó elolvasnod. — Látta már a szegény asszony, hogy van abban olyan, amit nehéz lesz elmondani annak a szegény leánynak.

— Nem szabad? — ismételte — hát nem bátyám énnekem a te urad?

— Igen, igen, de én meg a felesége vagyok.

— Jó, hát kimegyek . . .

— Maradj, majd én megyek ki.

És kiment a kertbe. A jázminok kinn illatosan nyilottak a pad körül, benn a füben egy pár kései ibolya huzta meg magát nagy lapu levelek alatt. A bokrok közt állt a méhes, millió apró pontocskával a légben, melyek mind zümmögtek, zugtak.

Odaült le Erzsike a levelet olvasni.

Rózsika pedig egy ablakból leste azt az asszonyt, aki az ura levelét olvassa, s csak nem tudta megérteni, mit sirhat azon a levelen olyan keservesen?

Azon a levelen pedig volt miért sirni. Elmondta az a levél, az utat Ivanóczytól a esatatérig, hogy verte az eső Pált, csipte a hideg szél, és neki nem volt ideje, hogy késlekedjék, kellett mennie az öreg ur után. Aztán meg hogy találkoztak! Este volt, az öreg egy lándzsából összerótt sátorban egy pisla mécs világánál bibliát olvasott, hogy érezte előre, hogy másnap halnia kell. És másnap meghalt. Ott esett el a fia mellett, Pál nem menthette meg, csak boszut állt érte.

Ez állt a levélben. Hosszu szomorúsággal teli levél volt az. Hogyne sirt volna rajta Erzsike. Nem ilyenek képzelte ő az első levelet, amit az urától kap; úgy hitte, turbékoló szerelmes levél lesz, még szerelmesebb, mint az eddigiek, kis feleségének szólítja benne, ígér ezifra, aransujtásos pruszlikot,

nem tudta szegény, hogy neki még nagyobb nyugtatásra volna szüksége . . .

A leány oda ült Erzsike mögé a padra. Félve halkan kérdezte:

— Erzsike, csak nem történt baja a bátyám uramnak?

Hamis nóta.

édes datolyát, kiesi madárkát, amely úgy énekel, mint az erdőben egy madár sem. És az első levél nem az az édes hangu meleg levél, benne van a szomorúság hangja, az árvaság hidege. Nem hoz aranyos pruszlikot, csak fekete fátyolos főkötőt, a jó, édes jó apám uram halálhírét hozza.

Ott ritt a szegény asszony még a jázminok aljában, mikor Rózsika kiment, hogy megnyugtassa,

(Arra nem is gondolt, hogy az apjának eshesen baja, azért van mellette Pál.)

— Nem; nincs semmi baja a bátyádnak! Sietett felelni az asszony, hál' Istennek előszörre leg-alább nem kellett olyat mondania, a mi nem igaz!

— Látod, akkor mit sirsz, nincs mi baja se, hát ilyen a magyar asszony? Majd hazajön, hoz a

muszkától sok szépet, olyan tornyos, gyöngyös főköötőbe járnak ott az asszonyok, hogy mindegyik kincsesel ér fel, olyat hoz. Nekem nem hoz, én nem hordhatok főköötőt, te tudod, hogy én sohasem megyek férjhez. Itthon maradok, apám urammal.

Az asszony zokogva borult a csevegő leányra.

— No, no, édes jó Erzsikém. Ne sirj, ha majd haza jön Pál és meglátja, hogy ki van sirva a szemed, azt mondja nekem, hogy én vagyok az oka, én nem vidítottalak, magadra hagytalak. Ne sirj, mit fog hozni még az urad ha megjön?

Azt hitte a szegény kis lány, hogy azzal megnyugosztalja az asszonyt, nem lehet azt már visszahozni, ami őt megvigasztalná!

— Mondd el, mit irt az urad, de ne úgy pityeregve, mert nem értem meg. Ugy-e azt, szerelmetes párom, csak nálad lehetnék, csak veled ülhetnék kinn a kis lugasban, csak együtt mehetnénk kék nefelejtséért az érre. Hát ez bizony szomorú, megsiratni való dolog, de ha nem lehet? Ugy-e ezt írta, ugy-e?

— Ezt, meg mást!

— Mást is? Hogy, gondolsz-e rám? én gondolok sokszor, mindig rád! Még ez sem olyan nagy baj. Aztán meg ő nincs is egyedül ott, ott van vele apánk, az sem hagyja, hogy egy muszka frajla után pillantson csak.

(Az asszony félrefordult, hogy elfojtsa zokogását, a leány hevesen folytatá:)

— Mert hát a férfiak rosszak, nagyon rosszak, tudod, ugy néznek a leányok után. Én tudom; mikor Budán voltam egy magas, nagyorru szőke ur ugy nézett rám, hogy lesütöttem szemeimet, nem mertem rá nézni. Így mentem el mellette.

Felugrott és aprózott lépésekkel elment Erzsike előtt, szeméit lesütötte, kezeivel köténye csipkáját huzogatta.

— Pedig az a legény ugy nézett rám!

Akkor meg azt mutatta, hogy csipőre tett kezekkel, hogy nézte az a legény, fejével egyre bölintgatott, mintha mondaná: Ez a leány tetszik nekem, aranyos kis lány!

Rózsika észrevette, hogy Erzsike nem is néz felé, oda ment hozzá, két kezébe vette az asszony fejét s magához fordította, mélyen a szemébe nézett.

— Te titkolsz előttem valamit! kiáltott harsányan.

— Ne—nem . . .

— De titkolsz, kiolvasom a szemedből, mert nem mersz a szemembe nézni? Ne titkolj előttem semmit, akarom tudni, mi történt, akarom, akarom, akarom! s erőszakosan kapta meg Erzsike vállát.

— Beszélj, mi történt!

Az asszony hallgatott, Rózsika pedig olvasott abból a két könyben égő szemből, amely hazudni nem tud. Kiolvasta belőle a borzasztó hirt.

— Hát az apám! sikoltá. Azzal történt valami. Megsebesült, meghalt? Felelj, felelj!

— Nem, nem, ülj ide mellém, ide — s magához vonta a leányt, átölelte, ugy sugta neki: édes apánk megsebesült.

A leány megrezzent egész testében, az asszony is. Rózsika érezte, hogy nem igaz.

— Mondd meg az igazat! — kérte elfásult, rideg hangon — mond, ugy-e meghalt, többé nem láthatom soha, még a sirját sem, soha, ugy-e, soha!

Az asszony nem tudta mit feleljen, ez az érzetelen hideg hang elárulta, hogy a leány betege annak a hirnek, amit nem tud, csak érez.

— Nem, nem, ne képzeiődj, apám uram megsebesült — igen — de már jobban is van.

— Jobban, tán már egészen jól van, jobban nem is lehet, ugy-e.

Merően nézett az asszonyra. Erzsike nem tudott ellentállni annak a tekintetnek. Zokogás fojtotta el szavait s ráhanyatlott a leány keblére.

— Én tudom — mondá Rózsika — meghalt! Érzem. Érzem azt is, hogy mikor meghalt, téged áldott meg előbb, én csak ugy jöttem utánad.

— Hogy mondhatok ilyent?

— Hogy mondhatok? Hát nem jobban szeretted téged, mint engemet? Amióta te a házhoz jöttél, én megsemmisültem, mintha itt sem lettem volna. Meghidegült irántam, te voltál a lánya, az én nevem csak Rózsika volt, a tied volt az „édes kis lányom“.

Az asszony nem ismert Rózsikára ebben a szenvedélyes leányban. Hogy megváltozott egyszerre. Különbben oly jóságos arcza most a boszutól égett, harag tüze ömlött el szeméin, csak ugy lövelte a villámokat. Kezei pedig göresösen szoritották Erzsike vállait.

— Rózsika! — kiáltott rá hevesen az asszony, felállott, merően néztek egymásra.

— Soká hallgattam, soká türtem; már vége a türelemnek. Most, amikor ő meghalt, mert tudom, hogy meghalt, számon kérem tőled, mit tettél ő vele, mit tettél én velem?

— Ne légy igazságtalan — mondá leverten Erzsike.

— Ne legyenek — —

— Lánya lettem apánknak, mert uram lett Pál, szerettem őt, imádom Pált, imádattal csüggök mindenben, ami hozzátok fűződik, csak ezt tettem, ezért szeretted meg. Magam érzem, méltatlan voltam arra a nagy szeretetre, mert én nem tudtam ugy viszonozni, ahogy lelkem kívánta volna. Apád szeretete pedig mérhetetlen nagy volt irántad, itt a levél, amit Pál irt, olvasd el!

Odaadta a leánynak a levelet, az szó nélkül vette át s kezdte átfutni a sorokat. Elfásultan, fájdalomtól bénultan csak azt kereste, hol találja az ő nevét leírva.

Rátalált. Ott volt épen, amikor az öreg ur bu-

esut vesz a fiától a sátorban, a méceses, a biblia előtt. Azon kezdi, hogy lehuzza a jegygyűrűjét és elküldi Rózsikának, hogy adja oda ő annak, akit szeret . . . Aztán meg megesketi Pált, a felesége nevében is, hogy ő helyette is szeretni fogják Rózsikát. Megesketi, pedig ugyis bizonyos felőle. Aztán pedig gondoskodik Rózsikáról mindenben. Utóvégre megáldja zokogva, fuldokolva, megáldja a sirig, legyen boldog, legyen szerencés . . .

Most kerül csak Erzsikére a sor, annak küldi áldását egy csókban.

Rózsika csak eddig olvasta. Erzsike asszony csak várta, mikor fog sirni az a leány. Az pedig nem tudott sirni, elsírta az a könyveit azokon az éjszakákon, amikor azt hitte, hogy elvesztette apja szeretetét.

— Erzsike, én nem érdemelem meg ezt a szeretetet, — mondá tompán, bűnbánó hangon. Megboesát nekem az én apám oda fenn az égben? Imádkozzál hozzá te is. Hiszen téged is nagyon, de nagyon szeretett!

Hamis nóta.

— Képpel a 11. lapon. —

Az őszbeesvarodott bácsika előveszi kedvenc hangszerét, mely a boldogabb időkben nemesak a bácsit szórakoztatta, hanem a belőle kiesalt fülbe-mászó dallamjai fiatal szíveket is rezgésbe, édes remegésbe hozott. Tyhü teringette! de rég tovatűnt idők voltak ezek! Mikor három uteza lánynépe kukcskált ki a zsálugáterek alól a szép, karcsu, göndör fekete bajuszu legényre, aki olyan szépen muzsikált estéknél a fonóban, hogy a kántóram orgonajátéka sifli ahhoz képest. Az első ősz hajszállal azután vége lett ennek az aranyos időnek. Az első ősz hajszál azonban nem szeret egyedül maradni, hamarosan meg is szaporodnak a testvérkéi. Pár kurta esztendő s szürke, liszt színű az egész koponya. Csodák csodája, hogy az idővel egymásután maradoznak el a hangszerekből a nóta is, egykettő marad meg a régiekből, azt is hamis hangon adja már ki ez a szuette vén hangszer. Pan-nika, a bogárszemű szomszéd lány is erre gondol éppen, félszemmel sanditva a művészetnek áldozó bácsikára, kinek régente a zuzája lehetett csak olyan hamis, mint amilyen hamisak a hangszerekből kiesalt hangok.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Erdélyi István, Köröshegy. Előfizetése tényleg májusban jár le; a czimszalag tévedésből nyomtatott márcziusra.

Szöti Mihály urnak. Legjobb konyhakertészeti munka az, mely az országos gazdasági egylet könyvkiadó-vállalata kiadásában jelent meg „Konyhakertészet” czimvel. Megszereshető az Eggenberger-féle könyvkereskedésben (Budapest, Ferencziak-tere.) A méhek kezelését elsajátíthatja a „Méhészeti Káté”-ből, mely az Országos Méhészegyletnél (Budapest,

Köztelek) szereshető be. A gazdálkodás minden ágára kiterjeszkedő könyv magyar nyelven ninesen.

Paczal János urnak. Hogy a peronoszpóra kár-tételének elejét vegye, idejekorán és kellő módon, valamint jó anyaggal kell permeteznie. Ennek mi-ként való keresztülvitelét a F. U. tavalyi számának egyikében részletesen megirtuk. Tessék ott utána nézni.

Járó Antal urnak. Az állam a szőlők felujtá-sára kölcsönöket nem ad. Ezt az Agrár-bank fogja tenni, de egyelőre még az sem kezdte meg a kölcsönök folyósítását, s valószínűleg nem is egyhamar fogja megtenni. Előbb még törvényhozási intézke-désekre van szükség e tekintetben, s hogy ezeket mikor fogják megtenni, csak a jó Isten tudja. Szi-ves ajánlatát, a bort illetőleg nagyon köszönjük.

Zs. S. Czegléd. A lippai, gödöllői, vagy nagy-bányai erdőhivatalnál megrendelheti a kértezett tűzfát.

Kiss Gáspár urnak. Kérésére a F. U. 37. szá-mának gazdasági rovatában talál kimerítő feleletet, tessék az ott megirtakat figyelemmel átolvasni, s akkor az elküldeni kért könyvre se lesz szüksége.

Sipos András urnak. 1. A római pápát csak a római katolikusok tekintik Jézus Krisztus földi helytartójának; Ő tehát csakis a katolikus egyház feje, illetve a róm. katolikus hívőknek főpásztora; egyéb hitfelekezetek vallásbeli ügyei nem tartoznak a Szent Atya elé. 2. Ajánlja fel a magyar nemzeti muzeumnak. Hazafias dolgot cselekszik vele, s ha a pénznek csakugyan nagyobb bece van, akkor külön kívánatára jutalomban is rászeshethetik.

L. D. urnak Szeged. A névmagyarosítás iránti kérvény, 50 kros bélyeggel ellátva, leghelyesebben a polgármesteri hivatal utján terjeszthető a belügy-miniszteriumhoz. Csatolandó a keresztlevél. Magyaros hangzásu névnek más névre való változtatását csak kivételes esetben engedik meg, p. o. ha az illető folyamodónak valamely név és vérrokon olyan erkölesi vétséget követ el, amelylyel nevét beszeny-nyezte. Komoly ok nélkül a névváltoztatást meg nem engedik.

Szabó Márton urnak. A fővárosban két szaklap van, mely a lábbeli készítőik érdekeit támogatja és pedig „A czipész” czimű, melynek kiadóhivatala VII. ker. Dembinszky uteza 23/3 szám alatt van és a „Czipészek Szaklapja”, ennek kiadóhivatala: VIII. József-körut 53. szám alatt van.

Tüske Miklós urnak. A kértezett árjegyzékért forduljon Watterich Arnold kereskedőhöz (Bpest VII. Dohány-u. 5.), aki árjegyzéket ingyen küld, írja meg neki, hogy mire van szüksége, utánvétellel azonnal elküldi.

Kun Mihály urnak. Permetezéshez szükséges rézgáliczot a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének (Bpest, Alkotmány-u. 11.) rendelhet legjutányosabban.

Leityán Dénes urnak. A megrendelt F. U. kérde-zetnek czimére elküldetett.

Rátz József urnak. 1. A párbér kivetése az egy-házkerület ill. egyházközség jogkörébe tartozik s így megeshetik, hogy Ön daczára nőtlen állapotának, a párbért mégis teljes joggal fizeti. Az is meglehet különben, hogy özvegy és keresetképtelen szülője után fizeti azt. 2. Ha a keresztlevélbe tévedés esuzott be, tessék békés uton annál a lelkésznel kiigazíttatni, aki a tévedést elkövette. A keresztlevelet mind-össze az anyakönyvvel kell összehasonlítani, amely évről-évre vezetettvén, kizárja, hogy a születési idő beigtatásánál tévedés követtetett volna el.

Budapesti piaczi árak.

Budapest, október hó 3-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendő.) *Buza* 79—81 kg. *tiszavidéki* 7.05 frttól 7.40 frtig, *pestvidéki* 7.15 frttól 7.35 frtig, *fehértómezei* 7.15 frttól 7.35 frtig, *bácskai* 7.20 frttól 7.45 frtig, *bánsági* 7.05 frttól 7.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.10 frttól 6.25 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 4.10 forinttól 4.40 frtig, *égetni való* 62—64 kg. 5.10 frttól 5.80 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg. 6.40 frttól 7.70 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.85 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 3.80 frttól 3.90 frtig.

Liszt ára 100 kgként.

Sz.: 0. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8.

12.40 12.00 11.50 11.10 10.50 10.00 9.50 7.80 5.20.

Buzakorpa, finom 3.40—4.60, durva 3.40—4.60 frt. zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *vörös lóhere erdélyi:* 00—00 frt; *lucerna* 00—00 frt; *baltaczim* 0—0.00 frt; *takarmányrépa* 22—25 frt; *mák* 16.00—17 frt; *bab fehér* nagyszemű 7.50—8.00 frt, — *törpe* 7.25—8.50 frt, *tarka* 6.—6.50 frt; *lencse* 8—12 frt, *borsó* 8.50—9.50 frt. *Köles* 5.25—5.50 forint. *Kendermag* 8.75—9.25 frt. *Repce:* 9.50—10.20.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 340—345 frtig; *középmínőségűért* 250—280 frtig; *gyenge minőségűért* 220—230 frtig; *hízott magyar ökörért* mm.-ként élősúlyban 27—30¹/₂ frtig, *hízott tarka ökörért* 25—30.00 frtig. *Fejős tehén,* magyar fajta 65—90 frtig, *tarka* 70—125 frtig darabonként. *Élő borjú* 1 kgr., élősúlyért fizetnek minőség szerint 39—50 krt. *Vágott borjú* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 42—58 kr.

Juhvásár: *hízalt ürü* páronként 15.50—21.50 frt, *feljavított juh* 11.50—14.50 frt, *kiverő juh* 7.15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgkint élősúlyban, 40% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 320—380

kilogr. nehéz sertésért 52—53 kr, vidéki sertés könnyű páronként 250 kilóig 38—41 kr.

Baromfivásár. *Lud* páronként 3.30—5.40 krig, *kaesa* 1.80—3.40 krig, *tyuk* 1.30—1.50 krig, *csirke* 70—1.20 krajezárig, *kappan* 1.90—2.80 *pulyka* 3.00—4.90 krig,

Takarmányvásár. *Réti széna* 2.00—2.80 frt, *muhar* 1.70—2.90 frt, *zsupszalma* 1.40—1.70 frt, *alomszalma* 1.35—1.65 frt.

Vegyesek. *Tojás* forintonként 50—60 darab. *Szalonna* 45—48 kr. *Vaj* Ia. 80—160 kr., IIa. 70—120 kr. *Olvasztott vaj* 60—100 kr. *Méz* sárga csurgatott 26—30 kr. *Viaszk* 1.45—1.65 kr.

Mütrágyák. *Thomas-salak* 18—20% 2.80—3.40 frt. *Kálitrágya* 20—22% 2.75—3.00 frt. *Vasgálicz* Ia. 3.40—3.75 frt. *Vasgálicz* IIa. 2.75—3.25 frt. *Rézgálicz* 24.—25.— frt (100 kgként 50 kgos Budapesten.)

Első magyar gazdasági gépgyár

• részvény-társulat •

GŐZCSÉPLŐINK

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára,
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel
és szakbavágo felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk
fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágo-
sító választ.

C Z I M:

ELSŐ MAGY. GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPESTEN.

Czímre ügyelni tessenék.

ORSZÁGOS MAGYAR**KÖLCSÖNÖS BIZTOSÍTÓ-SZÖVETKEZET**

BUDAPESTEN, VIII. ker., József-körút 8.

Alakult 1894. évben.

Elnök: Teleki Géza gróf. Alelnök: Csávossy Béla. Igazgatósági tagok: Andrássy Géza gróf, Bujanovics Sándor, Desseffy Aristid, Komjáthy Béla, Péchy Tamás, Püspöky Emil, Rubinek Gyula, Szentkirályi Kálmán, Szilassy Zoltán, Szönyi Zsigmond, Sztaray István gróf, Teleki Sándor gróf.
Vezérigazgató: Szönyi Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség általános elismerése szerint híven megfelel hivatásának: folyton fejleszt a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta sürgetett és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes megelégedését vívta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kinestári bélyeggel; minden más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt is a lehető legmérsékeltébbek

↳ **Gazdasági egyesületi tagok** — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek. ↳

Kis gazdák, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal terményeiket biztosítják 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az **igazgatóság Budapestben,** (József-körút 8. sz.) és a **vidéken létesített ügynökségek.**

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGIOBB HIRNEVŰ ÓRAZÁRTÉ.

Éllapított 1847

BRÄUSWELDEN JÁNOS

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÓÁLLÁSSAL
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközölhetők.

Most jelent meg

„Köztelek Gazdasági Zsebnaptár“

1897-dik évre.

SZERKESZTIK:

RUBINEK GYULA ÉS SZILASSY ZOLTÁN.
az Országos Magyar Gazdasági Egylet titkárjai.

A „ZSEBNAPTÁR“

praktikus új beosztással, gazdag tartalommal s terjedelmes könyvviteli részszel és jegyzéknaplóval jelenik meg.

Postadíj:
ajánlott küldéssel 10 kr.

Előfizetési ára: 1 frt 20 kr.

Bolti ára:
1 forint 50 krajczár.

Megrendelhető a „FÜGGETLEN UJSÁG“ kiadóhivatalánál:
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valódi becsérték alapján 20-60 év közti időre készpénzben. Birtokos felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csakely kamattal tőke is törlesztetik. Lebonyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csak a telekkönyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg- és illetékmentes. Cím:

Ingtalan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz.
Legnagyobb ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Igen érdekes regények
leszállított áron.

Bonda Miklós.

Irta: Virág Gyula. Ára portómentesen megküldve 40 krajczár.

Mi a szerelem?

Irta: Bodrogi Lajos. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

EGY CSODAEMBER KALANDJAI.

Irta: Canon Doyle, fordította: Fáy J. Béla. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

A malom története.

Irta: Sudermann. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

Angyal és ördög.

Irta: Mathers Helén. Ára portómentesen megküldve 40 kr.

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában:
BUDAPEST, (Köztelek).

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

STOWASSER J.

hangszergyáros, csász. és kir. udvari és hadsereg szállító

BUDAPEST, II. ker. Lánchid-utca 5.

Ajánlja saját gyártmányú fuvó-, vonó- és ütőhangszereit és azok alkatrészeit valamint kitűnő hangu czimbalmait.

Községi és tüzoltói zenekarok felszereléséhez szükséges fuvóhangszerek a legjutányosabb árban és legelőnyösebb feltételek mellett szállítanak. Mindennemű hangszerek javítása a legolcsóbb ár mellett eszközöltetnek. Régi hangszerek becserejtetnek. Erős orgonahangu harmonikákból külön árjegyzék kérendő.

iskola hegedűk 3frtól feifelé.

Községi adók

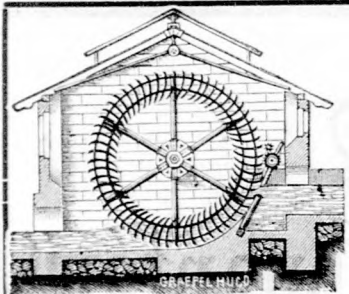
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Budapest, Alkotmány-utca 31. Váci-körút sarok.

Ajánlunk:

ŐSZI VETÉSRE

legkitünőbb minőségű luczernát, lóherét, biborherét, őszi borsót, téli bükkönyt, homok-bükkönyt, Szent-János-rozsot, káposzta-repezét.

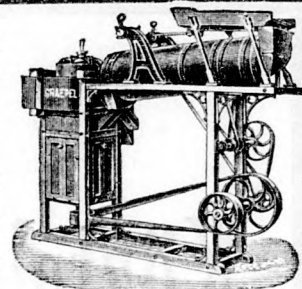
Alapszabályt, üzleti értesítőt kívánatra bérmentve küldünk.

Vizikerekek, turbinák, gőzgépek, gőzkazánok minden nagyságban őrlőmalmok és egyéb ipartelepek üzeméhez

Őrlőmalmok, vámmalmok

berendezését és átalakítását a legjobb rendszer szerint elvállal

Graepel Hugó, gépgyáros

BUDAPEST, V. ker., Külső váczi-ut 46. szám.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Kurcz Lipót és Társa

photozinkografiai műintézete

BUDAPEST, VIII., Szentkirály-utca 13.

Készít:

mindennemű nyomtatványhoz szükségelt

Clichéket

Chemigrafia, chromotypia, photo-, (auto)-typia, fametszet stb. utján.

Térképek, tervezetek, alaprajzok

photolithografailag legszebben és legolcsóbban sokszorosíthatnak.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Csak 2 frt 60 kr!

Nickel rem. erős zsebóra, szépen díszített tokkal másodpercz mutatóval 2 frt 60 kr. nickel rem. zsebóra, zománéz-számlappal másodpercz mutatóval, minden 25—30 órában felhuzandó, kitűnő szerkezetű 3 frt 20 kr., nickel rem. zsebóra, művészileg vésett tokkal, másodpercz mutatóval, legfinomabb 4 frt 10 kr. — Tula rem. zsebóra 5 frt. Mindez egyedül

KUN IMRE,

műórá- és ékszerésztől szereshető be
Budapest, Dob-utca 72.

Minden arany- és ezüstáru hallatlan olcsó áron, 5 pár nehéz ezüst evőeszköz 7 frt, 14 karátos aranygyűrűk 2 frt 40 és feljebb. Arany női rem.-óra 13 frt és feljebb. Ezüst rem. zsebóra 6 frt, kettős fedéllel 8 frt és feljebb. Arany gyermekfülbevaló 1 frt 60 és feljebb. Ezüst láncok 2 frt és feljebb. Ebresztő óra 2 frt. A nálam vásárolt áruk jóságáért és valódiságáért **10 évi írásbeli jótállást** nyujtok. Javítások 2 évi jótállással. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A budapesti

gyapju-aukcziók

ez idei első sorozata július hó 8-án megindult. Árverési raktár gyanánt a m. kir. államvasutak dunaparti teherpályaudvarának egy helyisége szolgál. Az ezen raktárba ezimzett és szeptember hó 30-ig eladott gyapjuk után sem raktárber, sem raktárhoz való szállítási beraktározási és mérlegelési díj nem számíttatik. Azonfelül ezen gyapjak szállítási díjkezdvevényekben is fognak részesülni.

Bejelentéseket elfogad és felvilágosításokkal szolgál

HELLER M. és Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Megjelent és lapunk kiadóhivatalánál megrendelhető:

Honfoglaló őseink históriája

(Magyarország ezredéves története).

Irta: **ALPÁRI LAJOS.**

A mű röviden és érdekesen tárgyalja Magyarország ezredéves történetét, melyet minden magyar ember, kell, hogy ismerjen. A szöveget 8 szép nagy kép díszíti.

A Független Ujság előfizetői 20 krért, nem előfizetők 25 krért rendelhetik meg.

**Kwizda-féle
Korneuburgi
marha-táppor**

több mint 40 év óta a legtöbny istállóban használatban étvágyhiánynál, rossz emésztésnél, valamint teheneknél a tej javítása s a tejelő-képesség fokozása céljából. Egy dobozzal 70 kr., fél dobozzal 35 krajczár. Valódi csakis akkor, ha a fenti védjeggyel van ellátva. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriában.

Főraktár:

Kwizda Ferencz János

csász. és kir. osztr.-magyar és román királyi udvari szállító kerületi gyógyszerárban, Korneuburg, Bécs mellett.